

AVRAM IANCU - 200!

George ROCA: „Interviu cu Alexandru Florin ȚENE - PREȘEDINTELE LIGII SCRITORILOR ROMÂNI”

George ROCA: Distinse domn, vă mulțumesc că ați acceptat acest interviu. Știu că sunteți veșnic ocupat și nu aș vrea să vă răpesc timpul, dar totuși aș dori să aflu cât mai multe despre dumneavoastră. De unde vă trageți seva? Cum au fost începuturile?

Al Florin ȚENE: Pe atunci, sub dealurile molcome cu vii ale Drăgășaniului, locul unde am văzut lumina zilei, nu cunoșteam un adevăr pe care l-a spus monseniorul Vladimir Ghika că: *„Omul este una dintre făpturile care se alcătuiesc cel mai încet și care trec cel mai repede!”* Era anul Domnului 1942, luna iunie, 13, când strigătul primului copil al familiei Ion Țene și al Ecaterinei, născută Roșianu, ce atunci se năștea, dădea semnalul începerii unei vieți. Era anul când începea ofensiva lui Montgomery împotriva lui Rommel la El-Alamein, în Egipt. În orașul Drăgășani, mai târziu, s-au simțit bombardamentele americane care ținteau podul de fier de peste Olt. În timpul acela, când sunau sirenele anunțând un nou bombardament, tata și mama cu mine în brațe, punându-mi pălăria lui tata în cap să mă ferească de soare, fugeau pe Dealul Viilor adăpostindu-se sub umbra viței de vie. Era perioada când locuiam cu chirie la o rudă pe strada Leulești, actualmente Kogălniceanu, vis-à-vis de Liceul Agricol. În curtea acestei școli ne jucam până seara târziu când apăreau stelele, iar noi pe uliță scăpăram cu două pietre alte stele mai mici, întrecându-ne care pietre scapără mai bine și mai frumos.

De acest univers m-am despărțit cu greu. În vara lui 1958 ne-am mutat în casa noastră de pe strada Parcului. Construită de părinți, pe credit luat de la bancă. Dar din păcate edificiul nu a avut o viață prea lungă. În 1978, casa a fost demolată de comuniști pentru a extinde perimetrul unei centrale termice care alimenta blocurile din apropiere. Culmea ironiei, această centrală termică în prezent este dezafectată. Locuitorii blocurilor și-au instalat centrale de apartament.

Învățând la școală că orașul nostru a fost castrul roman numit Rusidava (situat pe teritoriul actualului cartier Momotești) și că pe sub coasta de la fântâna Bâtca a trecut Drumul lui Traian spre Sarmisegetusa – Rusidava făcând parte din sistemul roman de apărare numit [Limes Alutanus](#) – împreună cu prietenul Ilie Vulpe, istoricul de mai târziu, am început să săpăm în diferite locuri pentru a descoperii vestigii romane. Dar, spre dezamăgirea noastră, nu am găsit nimic... Totuși acea „arheologie infantilă” ne-a folosit la consolidarea unor cunostințe temeinice despre istoria neamului.

George ROCA: Vorbiți-mi puțin despre școală românească a acelor timpuri!

Al Florin ȚENE: Clasa întâi am făcut-o la Școala „Frații Nicolaescu”, căreia i se mai spunea „Școala din Piață”. Prima învățătoare, doamna Rădulescu, omorâtă de ruși mai târziu! Apoi, părinții m-au transferat la Școala „Nicolae Bălcescu” unde l-am avut învățător pe domnul Moreanu. În clasa întâi am avut tăbliță de gresie pe care scriam. O am și acum ca amintire. Le-am arătat-o și nepoților pentru a cunoaște cum se învăța în acele vremuri... și cum arăta „laptopul” bunicului lor! Învățătorii pe care i-am avut erau foarte exigenți cu noi. Când nu știam lecția ne puneau la colțul clasei în genunchi pe coji de nucă. Și... astfel învățam de teamă... nu din conștiință! Dar învățam! La ciclul primar am avut profesor de limba și literatura română pe domnul Mușulescu. Un bărbat frumos și exigent. Când nu știam lecția ne trăgea de perciuni, spunând: *„Tătarule nu ai învățat!”*.

Dovadă că se făcea carte în școlile primare și în liceul din Drăgășani este faptul că mulți dintre foștii mei colegi de clasă au ajuns mari personalități, precum: Radu Vasile, fost prim-ministru al României, Virgil Mazilescu – poet de mare talent, Dumitru Velea – scriitor, Ilie Vulpe -istoric, Mugurel Isărescu, actualul guvernator al Băncii Naționale, iar mulți alții, profesori universitari, cercetători, oameni de știință...

Nu pot să-i uit pe profesorii mei, cei trei „Escu”: Mihăescu, Istocescu și Popescu, de limba și literatura română, pe profesoara Preda de matematică... care m-a lăsat corigent în clasa a X-a. Fiind bun la fizică și chimie, profesorul Cruciachevici mai întotdeauna mă puneă, la orele de laborator, să fac experiențele cu care își exemplifica lecțiile. Nu pot să uit că am fost eliminat trei zile pentru faptul că am fost găsit citind în clasă romanul „Rusoaica” de Gib I. Mihăescu, care era interzis în acea perioadă. Cartea o împrumutasem de la Ionica, fiica cea mică a autorului, care locuia împreună cu mama dânzei, doamna Elena, fostă Stănescu, pe o stradă adiacentă cu strada Parcului pe care se afla casa noastră. Era perioada când din dorința de a ne face cunoscute creațiile literare am înființat Cenaclul Literar de pe lângă Casa de Cultură. Era anul 1958: După ce a fost recunoscut (reabilitat) Gib I. Mihăescu am botezat cenaclul cu numele acestuia.

AVRAM IANCU - 200!

Nr.10(50/octombrie 2024)

Tot în acel an, 1958, împreună cu colegii Ilie Vulpe, Nicușor Bărbulescu și Liviu Lica, am făcut o gazetă de perete din scânduri, frumos construită cu patru rubrici, intitulată „Gazeta literară drăgășeneană”, pe care am pus-o pe gardul școlii chiar la intrare. Era noaptea. La cele patru rubrici am „publicat” poezii și articole despre activitatea cenaclului pe care-l conduceam. Dimineața, înfuriat, directorul Liceului, profesorul Chelărescu, a dat ordin să fie dată jos gazeta noastră, iar pe noi ne-a eliminat trei zile și apoi am fost criticați de mama focului în ședințele de UTC.

Conducând, ca elev în clasa a XI-a, cenaclul literar pe care-l înființasem, am invitat la ședințele acestuia colegi și prieteni dragi, iubitori de literatură, precum Dumitru Velea, viitorul dramaturg, eseist, poet (elev în acea vreme la Liceul Agricol din localitate), Constantin Dumitru, ajuns renumit ziarist, Nicolae Cochinescu, procuror în Drăgășani, viitor membru al Curții Supreme de Justiție, poetul Virgil Mazilescu care era deja student la București, Ion C. Vasile, tatăl viitorului prim-ministru, profesorul Niță Popescu, poetul Dumitru Raiciu, profesorul Emil Istocescu și alții. Demn de recunoscut este faptul că am avut mare noroc cu dascălii noștri din acele vremuri, deoarece ne-au pregătit cu dăruire la toate materiile, ne-a transmis dragostea de cunoaștere și ne-au „deschis ochii”, învățându-ne cum să ținem piept vieții...

George ROCA: Am aflat din relatările de mai sus că „acolo” la Drăgășani ați avut concitadini oameni de litere, artiști și chiar politicieni de valoare. Puteți să ne dați mai multe detalii și desigur, să ne mai spuneți câteva cuvinte despre domniile lor...

Al Florin ȚENE: Locuind nu departe de casa familiei Gib I. Mihăescu, încă de prin clasele primare am aflat că acolo a stat un mare prozator. Doamna Elena, soția scriitorului cu cele două fete Miruna și Ionica, au fost scoase de comuniști din locuința lor, pe motiv că erau boieroaice și făceau parte din familia „legionarului” Gib I. Mihăescu (cel care a publicat la revista „Gândirea”) și mutate într-o casă de țigani. Abia în 1967, după ce a fost retipărit Gib, le-a fost retrocedată casa... În acea perioadă vizitam familia, împrumutam cărți și cercetam manuscrisele. Aveam și un concurent, pe prietenul meu, profesorul Emil Istocescu, care s-a implicat cu dăruire în cercetarea operei autorului, în special al volumului „Brațul Andromedei”, publicând câteva cărți de referință despre opera lui Gib I. Mihăescu.

George ROCA: Care au fost motivele plecării din orașul natal? Erați deja cunoscut în Drăgășani ca persoană publică, ca promotor cultural. Care a fost prima instituție de învățământ postliceal? Am aflat că ați studiat mai întâi la București la Școala Tehnică de Tehnoredactori „Dimitrie Marinescu” pe care ați absolvit-o după doi ani, după care ați urmat cursurile Facultății de Filologie-Istorie la Baia Mare. De ce un salt atât de mare ca distanța geografică?

Al Florin ȚENE: Așa este! După terminarea liceului am studiat la „Dimitrie Marinescu” la București, după care m-am înscris la Facultatea de Filologie-Istorie la din cadrul Institutului Pedagogic de la Baia Mare. După absolvirea facultății, am fost repartizat profesor la Tarna Mare, comună situată la granița cu Ucraina, pe atunci parte intergtantă a a Uniunii Sovietice. Acolo am stat doi ani. Este locul unde m-am căsătorit cu poeta Titina Nica Țene, care era învățătoare acolo... la școala condusă de fratele ei Ion. Ca o coincidență, soția mea își trăgea rădăcinile din Ușurei, un sat de lângă Drăgășani. Ne-am căsătorit în acea localitate maramureșeană... având verighete câte un fir de iarbă... pe deget! De unde aur, când acest metal prețios era monitorizat de comuniști?! Țin minte că la căsătoria noastră ne-a cântat la pian o doamnă unguroaică și am ciocnit câte un pahar de vin de Tarna Mare. Asta a fost frumoasa noastră nuntă... Eram atât de tineri, plini de speranțe și vise...

George ROCA: Deci după terminarea facultății ați fost repartizat ca profesor la Tarna Mare, o localitate situată în județul Maramureș. Cum s-a acomodat un regățean get-beget cu oamenii din Țara Oașului? Ce amintiri vă leagă de aceea perioadă?

Acomodarea nu a fost prea ușoară. Vorbă lui Țuțea „de multe ori, adaptarea la împrejurări se cheamă conformism și conformismul se deosebește de ploșniță doar prin aceea că ea n-are rațiune”. Obiceiurile, dar mai ales faptul că oșanul căruia îi făceam vizite la domiciliu, ca diriginte al feciorului său, ne obliga să bem o horincă-două-trei și să mâncăm slană... (căci dacă nu beam însemna că îi suntem dușman!), nu ne plăceau deloc. Asta ne-ar fi obligat să fim mereu cu „capul plin”... adică beți! Greu ne-am acomodat în acest sens. Dar „am supraviețuit” și i-am iubit mult pentru puritatea lor!

Acolo eram preocupat de literatura cu aceeași ardoare. Deseori trimiteam articole și poezii la ziarul din Baia Mare, la „Gazeta Literară” din București sau la „Tribuna” din Cluj. Multe din acestea au fost publicate spre bucuria „autorului”! Ne duceam, împreună cu soția, iarna, pe o vreme de crăpau lemnele de frig, la un cenaclu din Satu Mare, condus de poetul Petre Got. Desigur, nu ocoleam nici Baia

AVRAM IANCU - 200!

Nr.10(50/octombrie 2024)

Mare, unde eram atras sufletește de cenaclul „Nord” – înființat de mine, de poetul Vasile Radu Ghenceanu și pictorul Mihai Olos.

George ROCA: În 1964 ați devenit redactor al Stației de Radioficare Drăgășani. Să înțelegem că a fost o încercare de a vă reîntoarce la matcă!?

Al Florin ȚENE: Chemați la Drăgășani de tatăl meu, care era în acea vreme șef-contabil la Banca Națională a raionului Drăgășani (iar Constantin Isărescu, tatăl lui Mugur Isărescu Guvernatorul Băncii Naționale, era inspector șef), am „încercat” să găsesc un serviciu în orașul natal. Normal, nu-i așa? Până la urmă am găsit de lucru la Stația de Radioficare din oraș, iar soția... contabilă la Intreprinderea de Transport Auto, tot în Drăgășani.

Devenind redactor la Stația de Radioficare aveam zilnic o emisiune de o oră în care difuzam reportaje despre oraș, anchete economice, montaje literar-muzicale, poezii și cântece. Am preluat din nou conducerea cenaclului pe care-l înființasem. În această perioadă, făcând schimburi de experiență cu cenaclul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea și invitându-i, pe unii din ei, la emisiunile Stației de Radioficare, i-am cunoscut pe Doru Motoc, care într-o perioadă a fost redactor la revista „Argeș” din Pitești, unde publicam articole și poezii, pe regretatul poet Traian D. Lungu, o fire prietenoasă și volubilă, pe Ion Șt. Lazăr care era inspector la Casa Creației din Râmnicu Vâlcea, și pe directorul acesteia, Gheorghe Diaconu. I-am cunoscut în perioada când editau antologii de poezie pe diferite teme (și unde publicau și poezii de-ale mele). Am avut colaborări la realizarea unor spectacole cu montaje literar-muzicale, cu participarea unor artiști, muzicieni și poeții din Râmnicu Vâlcea precum: George Țârnea, Felix Sima, Doru Motoc, Traian D. Lungu, Lucian Avramescu și Gheorghe Voica.

Prin 1966-1967, Nicolae Cochinescu, care era procuror la Drăgășani, a scris cartea pentru copii numită „Călărețul albastru”. Aproape toate povestirile din cartea care a apărut mai târziu la Editura „Ion Creangă”. Deseori le-a citit în ședințele cenaclului pe care-l conduceam. Unele din ele le-am difuzat, în lectura autorului, în cadrul emisiunilor Stației de Radioficare din Drăgășani, care avea peste 5.000 de abonați. Pe Nicolae Cochinescu l-am însoțit (făcând și înregistrări audio) la întâlnirile sale cu copiii din clasele primare. Dorea să cunoască reacțiile viitorilor cititori ascultându-i povestirile. Pe istoricul literar Costea Marinoiu l-am cunoscut când participam la ședințele lunare ale cenaclului „Anton Pann”. Despre cărțile lui am scris câteva cronici pe care le-am publicat în revistele „Povestea Vorbei” și „Argeș”. Cu George Țârnea am participat la mai multe spectacole de poezie și i-am admirat excelenta-i memorie. Avea ușurința versificației... așa cum o aveau creatorii populari. El venind din comună Șirineasa, județul Vâlcea a moștenit acel „filon” al talentului de la mama sa (care era soră cu mama lui Mugur Isărescu).

Erau pe-atunci și mulți impostori, strecurați printre noi de securitate. Îi ghiceai ușor, deoarece nu prea știau „carte”! Îi tratam așa cum scria odinioară Garabet Ibrăileanu: „*Inteligenții joacă roluri față de alții: proștii joacă roluri față de ei înșiși și, dacă sunt prea proști, reușesc să se înșele singuri*”.

Pe părintele Bălașa l-am cunoscut prin 1965, pe vremea când lucra la Monografia orașului Drăgășani. Mă plimbam seara cu dânsul și îi povesteam despre cenaclu nostru. Am avut câteva emisiuni la Stația de Radioficare despre istoria Drăgășaniului, a originii limbii și poporului român. Dar colaborarea noastră la emisiuni nu a durat prea mult, fiindcă Comitetul Orășenesc de Partid a interzis continuarea difuzării rubricilor cu preotul Bălașa. Mai târziu, la Cluj, băiatul meu, Ionuț, l-a invitat, împreună cu poetul-preot Ion Marinescu din Sutești-Vâlcea, să-și lanseze cărțile și revistele în Sala de Sticlă a Primăriei clujene. Reîntâlnirea noastră a fost o bucurie spirituală ce nu se uită niciodată. Atunci am înțeles că omul de cultură este deseori „fiul durerii”. Tot ce are mai frumos în el se naște cu durere și din durere. La rădăcina fiecăreia din ideile sale se găsește o rană.

George ROCA: Deci reîntors la Drăgășani... ați avut o activitate culturală și literară destul de intensă!

Al Florin ȚENE: În orașul natal, după ce s-a desființat Stația de Radioficare, în 1968 (atunci când s-au înființat județele) am lucrat ca economist la Baza de Aprovizionare Pentru Agricultură nr.38. Aprovizionam cu materialele necesare toate unitățile agricole din județ. Era multă muncă. Lucram și 10 ore pe zi, inclusiv sâmbăta, iar duminica ne chemau la muncă voluntară. În timpul liber rămăs scriam la cărțile mele. În perioada aceea l-am cunoscut pe Mircea Ciobanu, având la el un manuscris cu poezii pentru Editura „Cartea Românească”. Propusese volumul pentru planul editorial, dar din păcate nu a fost aprobat de Marin Preda. Mircea Ciobanu chiar mi-a spus în fața lui Mircea Danielov, care venise să-l ceară niscaiva bani: „Țene are poezii ce se scriu odată la o sută de ani!”.

AVRAM IANCU - 200!

George ROCA: Și în anii care au urmat ce fel de activitate literară ați desfășurat? Câteva exemple vă rog?

Al Florin ȚENE: În perioada 1970-1971 am lucrat la ziarul de șantier „Lumina de pe Lotru”. Acolo am cunoscut oameni, fapte și drame care s-au coagulat în romanul „Chipul din oglindă”, apărut mult mai târziu, după evenimentele din decembrie 1989, la editura Fundației „I.D. Sârbu”. Când am depus manuscrisul acestui roman la editura „Dacia” din Cluj, unde director era Al. Căpraru, redactorul de carte, Viorica Mării (sora lui D.R. Popescu), după ce l-a citit, mi-a spus textual: „*Tovarășe Țene, romanul nu se poate publica. Dacă l-aș publica am intra amândoi în pușcărie!*”. „Chipul din oglindă” este o frescă a societății românești din perioada ceaușistă, o critică aspră a politicii economice de atunci.

Deci cam așa a fost o întoarcere la marea iubire, orașul Drăgășani! Așa cum își intitulase un volum de poezie prietenul meu, Anghel Dumbrăveanu, numit „Fluviile vizează oceanul”... așa și eu am considerat că „oceanul meu” a fost și este orașul natal. Acolo s-au născut cei doi feciori ai mei, Florin, care, astăzi, este specialist în imagine la televiziune, autor de reportaje, și Ionuț, doctor în istorie și drept, autor a 16 cărți publicate.

George ROCA: Sunteți o familie complexă de artiști și oameni de litere. Mai întâi i-am cunoscut scrierile lui Ionuț, mai apoi ale dumneavoastră și în cele din urmă ale doamnei Titina Nica Țene. Trei membri de familie cu trei stiluri diferite de scris... de la jurnalism, la critică literară, și de la poezie la povești și povestiri. Multe (chiar foarte multe) le-am redactat și publicat în revistele cu care colaborez. I-am lăsat pe cititori să judece, să își spună părerea... părere care veșnic a fost pozitivă și laudativă. Cum ați reușit să produceți o „familie” atât de literară. Descrieți-i vă rog în câteva cuvinte pe membrii familiei dumneavoastră. Nu-l uitați nici pe Florin junior!

Al Florin ȚENE: Nu eu am reușit să-i fac literați pe membrii familiei mele. Dumnezeu le-a transmis harul acesta, sau poate l-am moștenit (cu toții) de la mama mea. Soția are în proză și poezie o spontaneitate jucăușe și optimistă, care deseori se evidențiază chiar și în poeziile cu iz puțin dramatic. Ionuț este un ambițios, un căutător de noutate și formator de opinie, pe când Florin este un bun practician. Se zice că în mâna lui... orice lucru se transformă... în „aur”!

George ROCA: Cum ați ajuns, după aceea, iar în Ardeal? Și... tocmai la Cluj-Napoca de data asta!?

Al Florin ȚENE: Există un proverb românesc: „*în orice rău există și un bine*”, proverb care s-a materializat și în soartă familiei mele. Demolându-ni-se casa din Drăgășani, așa cum spuneam la început, ne-am hotărât să ne mutăm la Cluj, unde sora mea Violeta era profesoară de biologie la un liceu din oraș. Am făcut împrumut pe 25 de ani la bancă și am cumpărat un apartament cu patru camere în care am locuit cu părinții și cei doi băieți ai noștri, până când copiii s-au căsătorit și s-au „așezat” la casele lor. Părinții... au trecut la cele veșnice de aproximativ zece ani. Aceasta este istoria și motivul venirii mele la Cluj în vara anului 1978, astfel că istoria nu-și are o scuză în fața veșniciei, fiindcă ea „...scuză prea mult timpul”, cum spunea Cioran.

George ROCA: Cum v-ați încadrat în faimoasa „oaste literară” a Clujului?

Al Florin ȚENE: După ce am cunoscut viața de huzur al redactorilor de la revistele literare din Cluj și București, care veneau la redacție la ora 10 și plecau la 13, dar nu lucrând la birou, ci pierzând timpul prin cârciumi... nu m-a mirat că aceștia nu au prea scris lucrări de valoare. Aproape tot ce au publicat nu a fost bun nici măcar pentru „prezentul” de atunci, ne mai vorbind de viitor.

Toată viața am fost un luptător, înțelegând faptul că trebuie să am un destin „drept” prin fapte, în folosul societății, fiindcă resemnarea este un viciu. Îmi amintesc că în anul 1980, soția mea și tata, în prezența mea, au scris o scrisoare nesemnată lui Adrian Păunescu, la revista Flacăra, în care era criticat Ceaușescu că înfometează țara. La Cluj nu se găsea nimic. Se murea efectiv de foame. Scrisoarea a fost dată la Securitate și un an de zile au căutat... până ne-au găsit! Am fost anchetați o zi și două nopți. Apoi ne-au dat drumul. În urmă acestui fapt soția a fost dată afară din servicii și eu sancționat pe linie administrativă. Însă, peste câteva luni, Titina a intrat secretară la revista „Tribuna”! Mai apărea și pentru noi dim când în când câte un înger păzitor sau câte un bun samaritean!

Mai adaug faptul că ofițerul anchetator, colonelul Velea, și-a cerut scuze când, după revoluție, m-am întâlnit cu el. Iar un alt colonel de securitate, poetul Vasile B. Gădălin și-a cerut iertare în fața Icoanei Făcătoare de Minuni de la Mănăstirea Nicula. Mai mult, pentru a demonstra că nu suntem răzbnători, poetul Vasile B. Gădălin, a fost admis ca membru al filialei clujene a Ligii Scriitorilor Români.

AVRAM IANCU - 200!

Nr.10(50/octombrie 2024)

Am fost un luptător împotriva sistemului comunist. Nu am crezut niciodată în ideologia marxist-leninistă. Știam că în democrație legea funcționează, în vreme ce în comunism legea nu există, „*e tiranie*”, cum îndârjit spunea Petre Țuțea. Datorită acestui fapt și a unor împrejurări am participat activ la Revoluția din decembrie 1989.

George ROCA: Și după revoluție...?

Al Florin ȚENE: După revoluție am lucrat ca redactor la „Curierul Primăriei” și la „Cetatea Culturală” unde am promovat tinere talente și unde am publicat considerațiile mele despre apariția noului curent literar „Globmodernismul”, cel care a înlocuit postmodernismul care... a stâlcit limba română și care nu spunea nimic. Globmodernismul este fenomenul reîntoarcerii, pe jumătate, la un clasicism împletit cu mijloacele moderne de astăzi.

La Cluj am înființat în anul 2006 cenaclul literar „Vasile Sav” ce funcționează în cadrul unei secții a primăriei Cluj-Napoca, iar în ianuarie 2011 am înființat și cenaclul „Artur Silvestri” al Ligi Scriitorilor Români, ședințele ținându-se în sediul Cercului Militar Cluj.

George ROCA: Deci pe parcursul vieții ați înființat mai multe cenacluri... unul în fiecare loc pe unde ați umblat, de la Drăgășani la Cluj, via Baia Mare! De curând a mai apărut și al patrulea... cenaclul „Artur Silvestri”! Care este menirea și scopul acestuia? Este un omagiu marelui cărturar dispărut, a marelui promotor cultural?

Da! Așa este! În luna ianuarie a acestui an am înființat cenaclul literar „Artur Silvestri”. Acest OM, care-i poartă numele, mi-a fost prieten spiritual. L-am înființat cu scopul de a fi o școală de literatură pentru membrii Ligii Scriitorilor români, și nu numai. La ședințe participă de obicei peste o sută de persoane. Am înființat acest cenaclu în spiritul lui Garabet Ibrăileanu care spunea: „*Cultură nu e un lux, este un strict necesar. Fără cultură un popor nu poate rezista în concurența vitală dintre popoare*”.

George ROCA: V-aș ruga să îmi dați mai multe amănunte despre debutul dumneavoastră în literatură? Cu ce gen ați început să vă faceți cunoscut?

Al Florin ȚENE: Am debutat cu poezie „Eu m-am născut când...” în luna mai a anului 1959, în revista „Tribuna” din Cluj. Am trimis poeziile semnate așa cum sunt în buletinul de identitate, adică Țene Florinel Sandu. Mai târziu am aflat cine mi-a fost „nașul” de botez literar, cel care mi-a pus pseudonimul „Al. Florin Țene”. Era poetul Negoită Irimie, șeful secției „Poezie” din cadrul redacției. Pe atunci era redactor șef Dumitru Mircea, cel care publicase romanul „Pâine albă”. Mult mai târziu în 1974 am publicat la Editura „Litera” din București volumul de versuri „Ochi deschis”, fiindu-mi redactor de carte distinsul romancier și editor, de pe vremurile de dinaintea celui de-al doilea război mondial, Radu Albala. Și al doilea volum, apărut în 1979 la aceeași editură, a fost redactat tot de Radu Albala. Volumele de poezie „Cerul meu de hârtie” și „Masa cea fără de taină” au fost traduse în limbile engleză și sârbă. Volumul „Cerul meu de hârtie” a fost publicat la Uzdin, în Serbia, de către prietenul Vasile Barbu, în urma primirii Marelui Premiu la Festivalul Internațional de Poezie.

George ROCA: Unde ați mai publicat? Știu că pe internet sunt nenumărate saitari de reviste care fac referință la numele dumneavoastră! Câte articole ați publicat?

Al Florin ȚENE: Am publicat poezie, articole, critică literară și eseu în revistele: Luceafărul, Gazeta Literară, Familia Română, România Literară, Argeș, Secera și ciocanul, Orizont, Scrisul Bănățean, Iașul Literar, Convorbiri Literare, Confluente, Cronică, Ramuri, Mozaic, Agora Literară, Cetatea Culturală, Ardealul Literar, Curierul Primăriei Cluj, Flagrant, Poștașul, Orient Latin, Heliopolis, Rusidava Culturală, Poezia, Oglinda literară, Esteu, Columna, Citadela, Aurora, Al cincelea anotimp, Pietrele Doamnei, Climate Literare, Viața de pretutindeni, Napoca News, Făclia, Adevărul de Cluj, Mesagerul transilvan, Radix (Belgia), Românian VIP (Dallas, Texas), Iosif Vulcan (Australia) ș.a. În total am publicat peste 6000 de articole și reportaje în presă.

George ROCA: Am aflat că ați fost membru activ al Uniunii Scriitorilor Români. Ați părăsit acest forum fiind acuzat de plagiat! Care este adevărul? Ni-l puteți relata? Ce argumente aveți în apărarea dumneavoastră? Dacă vi se pare o întrebare jenantă puteți „sări” peste ea!!!

Al Florin ȚENE: Pardon! Nu am nimic de ascuns! În anul 2000 am fost exclus din Uniunea Scriitorilor din România fiind acuzat de plagiat! De fapt folosisem intertextualitatea, așa cum au folosit-o foarte mulți alții din generația optzecistă. Adevărul este că... publicând un articol într-un ziar din Valea Jiului, unde am arătat că o parte din conducerea Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor a colaborat cu securitatea comunistă... am fost „executat”! M-am bazat pe unele documente găsite în Comitetul județean PCR Cluj în timpul Revoluției din Decembrie 1989. Trei scriitori din conducerea filialei s-au

AVRAM IANCU - 200!

simțit cu „musca pe căciulă”! Ca urmare acestui fapt... m-au așteptat la „cotitură” și „m-au pocnit”! Metode moștenite de la comuniștii-staliști! Noroc că nu m-au trimis la „canal”! Doar o parte din conducere a votat excluderea mea din Uniunea Scriitorilor înscenând plagiatul. Acest fapt m-a determinat să înființez Liga Scriitorilor Români! Pe atunci era președintele Filialei URSS amicul Constantin Cubleșan, care a rămas pentru mine doar a-mic cu toate că mi-a trimis o scrisoare în care își recunoștea greșeala, cerându-și iertare! La București, la Comisia de Disciplină, din cinci persoane, doar trei au votat excluderea. Despre acest caz s-a scris mai amănunțit. Scriitorul hunedorean Petre Birău, în cartea sa „Al Florin Țene – viața ca literatură” a publicat și scrisoarea lui Constantin Cubleșan. Adevărul scris de mine s-a adevărit. Eugen Uricariu, Ion Mureșan, Augustin Buzura și mulți alții s-au dovedit a fi colaboratori ai odioasei instituții de tortură, știind faptul că nu puteai funcționa ca redactor la o publicație importantă dacă nu dădeai cu... subsemnatul a „secu”! În condițiile în care această funcție echivala cu cea de activist de partid. Cum se explică faptul că tovarășul scriitor Cubleșan, a fost pe vremea odiosului „cel mai călătorit” scriitor din țară? Cum se explică faptul că imediat după revoluție, Horia Bădescu, Mircea Opriță și Vasile Igna au fost trimiși de tov. Iliescu, ca directori la Centrele Culturale din Paris și Budapesta? Nu cumva aveau dosarele verificate încă dinainte, de către cine trebuie?

George ROCA: După revoluție ați fost selecționat de către Uniunea Europeană pentru a participa la cursurile internaționale de jurnalism organizate de aceasta. Câteva detalii v-aș ruga. Știu că ați fost foarte apreciat, că ați primit și premii...

Al Florin ȚENE: Nu au fost cursuri. Comisia Europeană de la București condusă pe atunci de Karen Fogg, a organizat un concurs de jurnalism, având ca premiu o bursă în structurile Uniunii Europene de la Bruxelles. Am trimis materialele, câteva reportaje, pe teme solicitate și am obținut bursa. Alături de mine, a mai fost selecționat și filozoful Gabriel Andreescu împreună cu care am fost în capitala Belgiei. În urma acestei burse și al concursului am obținut „Diploma de Jurnalist European”.

George ROCA: În urmă cu un an mi-ați trimis spre publicare un manifest adresat Patriarhiei Romane prin care propuneți acesteia sanctificarea poetului național Mihai Eminescu. Care a fost și este motivația dumneavoastră? Ce ecouri a avut acest manifest?

Al Florin ȚENE: Dacă nu s-a făcut până acum sanctificarea lui Eminescu, sunt sigur că peste câțiva ani se va face! Înainte de a propune acest lucru, am cercetat arhivele și am dat peste informația că la „Serbărilor de la Putna” din august 1870, Mihai Eminescu a propus ca Ștefan cel Mare să fie făcut Sfânt! Un jurnalist anonim de la ziarul „Traian”, scria că „*cititorii s-au obișnuit cu aberațiile lui Eminescu. Auzi, Domnule, Ștefan cel Mare să fie sfânt!*”?. Iată însă că astăzi, Ștefan, Domnul Moldovei, este sfânt în Calendarul Ortodox. Așa am pățit și eu cu propunerea mea! Au fost câțiva care m-au dezaprobat... ba chiar criticat vehement! Dar... sunt sigur că viitorul îmi va da dreptate.

George ROCA: Să revenim la Liga Scriitorilor Români. Fiind președintele acesteia și prim-membru fondator, v-aș ruga să ne relați mai multe detalii despre înființarea ei. Care este menirea ei? Este o concurentă a Uniunii Scriitorilor Români!? Cine au fost/sunt primii membri? Ce efective aveți în anul 2011? Cum vă desfășurați activitatea? Mă refer la membri, filiale, organizare, etc.

Al Florin ȚENE: Inițiativa de a înființa o nouă organizație scriitoricească în România am avut-o eu, după ce m-am reîntors din Belgia. Văzând că în această țară funcționau cinci asociații scriitoricești (în bună înțelegere! Sic!) și cunoscându-i pe unii scriitori de acolo, mi-a venit ideea de a democratiza și în țara noastră mișcarea scriitoricească. Dar nu înainte de-a mă interesa despre celelalte „uniuni” din fostele țări socialiste. În urma documentării, am aflat că numai în România a rămas o singură asociație scriitoricească de tip sovietic, adică Uniunea Scriitorilor. În toate celelalte țări, foste socialiste deci, „uniunile” s-au desființat, iar în locul lor s-au înființat mai multe organizații scriitoricești. Așa cum s-a întâmplat și cu partidele politice.

Cunoscând realitatea din Europa am luat hotărârea, împreună cu alți 10 scriitori clujeni, să înființăm Liga Scriitorilor Români. Hotărârea judecătorească de înființare datează din august 2007. Astăzi, după aproape patru ani de la cea dată, avem 31 de filiale, publicăm 12 reviste, din care 9 pe hârtie, dar toate pe internet, avem un site, siglă națională, sigle ale filialelor, etc. Fiecare filială are un cenaclul literar, iar unele, cum ar fi cele din Timișoara, Vrancea, Vâlcea, au editat Antologii și Anuare. De curând am editat primul volum al „Dicționarului biobibliografic al Ligii Scriitorilor”, în format A4, având 446 de pagini și cuprinzând 200 de autori. Acum lucrăm la volumul doi, care sperăm să apară până în

AVRAM IANCU - 200!

Nr.10(50/octombrie 2024)

noiembrie. Filialele au organizat lansări de cărți, medaliaone literar-muzicale, inclusiv ședințe de cenaclu. Cu sprijinul poetei Daniela Voicu, membră a Ligii, am organizat anul acesta la începutul lunii iulie, în Elveția, „Festivalul de Arte umane”, la care au participat 25 de scriitori, atât din țară cât și din Germania, Canada și Elveția, unii dintre ei fiind atât membri ai Ligi cât și ai Uniunii Scriitorilor.

George ROCA: Ce alte „secrete” ne dezvăluți despre activitățile LSR?

Al Florin ȚENE: Sunt foarte multe de spus despre activitățile Ligii Scriitorilor. Mai pe larg le-am expus pe parcursul a șase pagini din prefața dicționarului de curând apărut. Țin să subliniez că Liga Scriitorilor nu face concurență nimănui. Ea acoperă o arie ce nu poate, sau nu dorește Uniunea Scriitorilor să o cuprindă. Noi dorim să evidențiem și să îi aducem în atenția publicului pe scriitorii din România profundă, acei autori care cu modestie și bun simț își scriu și își publică volumele, fără să apară „tendențioși” și înfumurați pe micile ecrane și pe primele pagini ale revistelor aservite. Ei sunt cei care trudes la construirea edificiului cultural al țării fără sprijinul nimănui. Datorită fenomenului de globalizare aceste opere ar fi în pericol să piară, să se estompeze. Noi însă, cei din Ligă, fiind conștienți de acest fenomen, ne dăm seama că tot ceea ce creează acești autori face parte din ladă de zestre spirituală a neamului românesc. De aceea încercăm să promovăm această creație, să o impunem atenției cititorilor și desigur și forurilor culturale. În acest context am depus conform legii, la Ministerul Culturii, dosarul privind obținerea statutului de „Asociație de utilitate publică” a Ligii Scriitorilor. Sunt confirmări din partea oficialilor că vom obține acest deziderat.

George ROCA: O întrebare la care aș dori să îmi răspundeți cât mai amănunțit. Cum se definește Al Florin Țene pe plan literar? Poet, scriitor, jurnalist sau critic literar? Ce vă distinge mai mult?

Al Florin ȚENE: Este o întrebare dificilă. Dar voi răspunde sincer: sunt scriitor. În acest termen intră toate celelalte enumerate de dumneavoastră. Scriitorul este creator de frumos, iar frumosul are și valoare morală, într-o accepțiune mai largă a termenului. Poate nu servește eticii sociale, dar creează ethos. Frumosul purifică, descătușează, chiar și atunci când este doar un strigăt de disperare... Îl exprimă ori pe om, ori divinitatea. Până și opera artizanală a acelor artiști cu sufletul urât, turnători la securitate, prin jocul liber al formelor sale, prin cuvintele scrise frumos, prin lumea ce-o aduce în suflet, întărește moralul, dorința de viață. Frumosul creează astfel, mereu, libertate. Iar etica adevărată înseamnă libertate. Dacă ar fi existat un gen de artă pură, misiunea artistului ar fi fost mai ușoară. Dificultatea însă constă în faptul că o asemenea puritate nici nu există și nici nu trebuie să existe. Dacă dorim să facem artă, trebuie să atacăm, de fiecare dată, problema cea mai dificilă și, până la un anumit punct, insurmontabilă, a dreptei măsuri ce trebuie respectată în acest amestec.

George ROCA: Câte volume ați publicat până în prezent? Enumerați câteva, vă rog!

Al Florin ȚENE: Până în prezent am publicat 47 de volume de... poezie, romane, proză onirică, eseu și critică literară. Printre acestea enumăr câteva volume de poeme: „Cerul meu de hârtie”, „Cina cea fără de taină”; trilogia românească: „Insula Viscolului”, cuprinzând romanele „Chipul din oglindă”, „Insula Viscolului” și „Orbul din Muzeul Satului”. Eseurile le-am publicat în mai multe volume, dar acum amintesc doar volumul „Prizonierul oglinzilor paralele”. Critică literară am publicat în câteva volume printre care „Ochiul magic al metaforei”, apoi teatru în: „Vă somez, Doamnă Doctor!”, „Arca frumoaselor vise de vânzare”, „O stafie tulbură speranța”. Am publicat și volume de piese de teatru în versuri, toate făcând parte din „Epopoea Română” ce cuprinde: „Florile Sarmisegetuzei”, în cinci acte și „Io, mare Voievod și Domn!”, în trei acte. La această epopee, care va cuprinde în final zece piese de teatru în versuri, mai lucrez încă.

George ROCA: Ați avut parte nu numai de recunoștința cititorilor, dar și de cea a forurilor competente. Ce premii, diplome sau distincții v-au onorat?

Al Florin ȚENE: Am primit 53 de Premii și Diplome naționale și internaționale pentru activitatea mea literară și de promotor cultural. Acest fapt m-a bucurat și m-a impulsionat să produc cât mai multă literatură... Am simțit ca oamenii au nevoie de scrierile mele... iar criticii, în majoritatea lor, au scris la modul laudativ despre cărțile mele. Însă eu mă feresc de laude și nu iau în seamă critica învăluită în elogii! Sub carapacea ei se ascunde deseori sâmburele veninului!

George ROCA: Sunteți director al revistei „Agora literară”. Aceasta este publicația centrală a Ligii Scriitorilor Romani? Mai sunt și alte reviste aparținătoare de aceasta?

Al Florin ȚENE: Desigur! Dau doar câteva exemple: „Cetatea lui Bucur”, editată de filiala București, „Heliopolis” a filialei Banat, „Moldova culturală”, editată de filială Iași, „Dobrogea literară”,

AVRAM IANCU - 200!

Nr.10(50/octombrie 2024)

filiala Constanța, „Pietrele Doamnei”, filială Argeș, „Memoria slovelor”, de la Râmnicu Vâlcea, „Constelații diamantine”, „Literaria”, de la Craiova, etc. După cum vedeți filialele Ligii Scriitorilor sunt active. Se pare că la numărul de reviste concurăm cu Uniunea Scriitorilor.

De curând ați devenit membru corespondent al Academiei Româno-Americane. Care au fost criteriile pe baza cărora ați fost admis?

Al Florin ȚENE: Criteriile de bază au fost: opera publicată și activitatea mea de promotor cultural de-a lungul a peste 50 de ani de activitate în domeniul creației literare și a promovării literaturii române în țară și străinătate.

George ROCA: Deziderate, speranțe, planuri de viitor?

Al Florin ȚENE: În primul rând să fiu sănătos. Apoi să obțin pentru Ligă, din partea Ministerul Culturii și implicat a guvernului, recunoașterea oficială a acesteia ca asociație de utilitate publică. În prezent lucrez la un volum de versuri, apoi... vom mai vedea!

George ROCA: Un mesaj adresat cititorilor noștri.

Al Florin ȚENE: Să ia seama la faptul că, dacă ar exista numai indivizi și obiective individuale, politica, inclusiv politica editorială, n-ar mai exista ca disciplină aparte. S-ar confunda cu morala! Din moment ce există însă grupuri de oameni, inclusiv de artiști și scriitori, și obiective de grup de-o valoare absolută, a căror servire este și obligația individului, atunci ia naștere sistemul specific de norme al politicii, sistem care este independent și opus aceluia al eticii.

George ROCA: Vă mulțumesc pentru osteneala de a răspunde la întrebările acestui lung interviu.